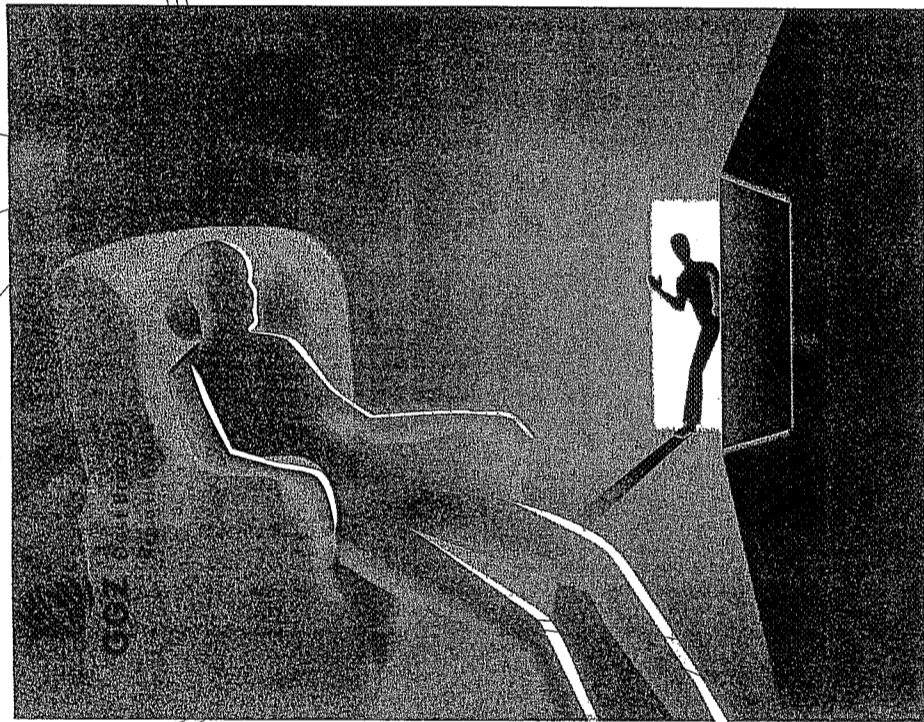

Overdonderen als krachtig wapen

Mensen helpen die daar niet om vragen. Sterker nog: die je de deur wijzen, uitschelden of beloftes doen die ze niet nakomen. Waarom zou je dat doen? En ook: hóe doe je dat? Het Bemoeizorgteam Helmond bestaat deze maand tien jaar. „We overdonderen. Dat is onze kracht.“

Door MARIEKE VAN ROESSEL

Het is een vorm van hulp die niet zo bekend is: bemoeizorg. Het woord zegt eigenlijk wat het is: je bemoeien met mensen die zorg nodig hebben. Maar dan wel mensen die daar niet om vragen, die denken dat ze het zelf best redden. Die dus aangemeld moeten worden door anderen. Dat kan de buurt of de woningbouwvereniging zijn als er bijvoorbeeld woonoverlast is. Maar ook familieleden, vrienden of collega's die het idee hebben dat iemand ernstig aan het afglijden is.

En dus liggen overal eieren. Bij wijze van spreken dan. Want iemand helpen die niet geholpen wil worden, begin er maar eens aan. En probeer instanties maar eens te overtuigen van het feit dat de overlast van die bewoner na al die tijd nu wéérlijk af zal nemen, dat afspraken nu écht nagekomen zullen worden of rekeningen natuurlijk betaald. Want de bemoeizorgers komen vaak pas in beeld als het al behoorlijk uit de hand is gelopen. Ze moeten dus diplomatiek zijn en veel heel veel geduld hebben. Om niet eens altijd het gewenste resultaat te boeken.

Toch zet het Bemoeizorgteam Helmond zich elke dag weer in voor het welzijn van de 220 cliënten. Deze maand al tien jaar. De medewerkers laveren voortdurend tussen gevoelige situaties door of hakken juist met de botte bijl. regelen, praten, overreden, schakelen andere hulpverleners in als dat nodig is en zorgen er soms, in crisissituaties, voor dat iemand gedwongen opgenomen wordt. Elk 'geval' is weer improviseren.

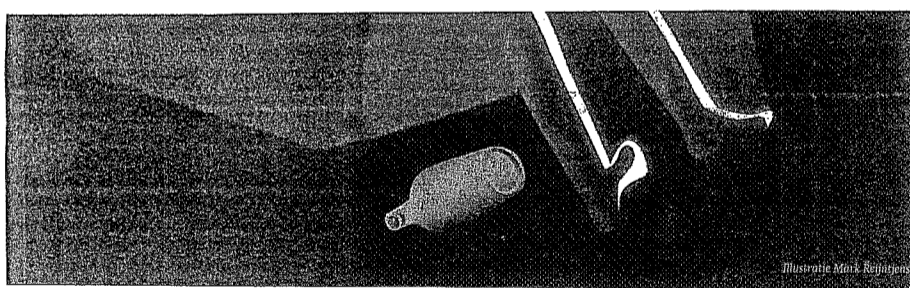
voor zijn of er geen kaas van gegeten hebben, zoals bijvoorbeeld financieel of een ambtelijke briefwisseling. Vaak valt een grote druk van ze af als dingen goed geregeld zijn. Incassobureaus en boze brieven van een woningbouwvereniging kunnen voor veel stress zorgen.

„We overdonderen de mensen; ze vragen immers zelf niet om onze komst“, aldus Giebels. „Dat is onze kracht. We zijn meteen ter plekke en kunnen ook direct iets doen.“

De bemoeizorgers krijgen veel naar hun hoofd geslingerd, zowel figuurlijk als soms zelfs letterlijk. Maar ze houden vol. „We zijn weleens met een ijzeren staaf van de deur gegaagd“, aldus Giebels. „Samen met de politie zijn we toen teruggegaan. We maken veel gebruik van ons netwerk, bemoeizorg doe je niet alleen.“

„Als we de situatie niet vertrouwen, zijn we met z'n tweeën“, aldus Kijes. „Maar we gaan hoe dan ook een praatje maken, laten regelmatig weten dat we er zijn. Meer kun je soms niet doen.“ En dat hoeft ook niet altijd, vindt hij. Ook Giebels geeft aan dat hij 'als hij alles geprobeerd heeft' soms wel eens geïrriteerd wordt. „Maar dat is niet de inzet (zie kader hieronder).“

Het is belangrijk dat de medewerkers van Bemoeizorg naar de mensen toe gaan, vinden ze allebei. „Om klanten goed te behandelen en te helpen moet je hun thuissituatie kennen“, is de vaste overtuiging van Giebels. „Mensen praten in hun eigen omgeving heel anders dan in een kantoor. Om te weten wat je voor iemand kunt betekenen, moet je weten hoe zijn leven is verlopen.“ Ook al zijn de meeste beginsituaties niet ideaal, uiteindelijk levert het meestal wel wat op. „In negentig procent van de gevallen win je op den duur het vertrouwen van de

andere hulpverleners in als dat nodig is en mand gedwongen opgenomen wordt. Elk 'geval' is weer improviseren. Het is prachtig werk, vinden bemoeizorgers Bart Giebels en Herm Kijes. „Het geeft veel voldoening van cliënten contact te verbetere...“

Cijfers en letters

Het Bemoeizorgteam Helmond is tien jaar geleden opgezet door GGZ Oost-Brabant. In 2000 is Novadic-Kentron ingestapt.

Het aantal aanmeldingen stijgt de afgelopen jaren. Werden in 2001 66 personen geholpen, in 2004 was dat aantal gestegen tot 172 cliënten en vorig jaar werden al 220 personen uit Helmond en omstreken bezocht.

Wanneer komen de bemoeizorg-medewerkers in actie? Als er sprake is van psychiatrische problematiek, eventueel gecombineerd met verslavingsproblemen. Ook als er sprake is van overlast, verwaarlozing, vervuiling of huiselijk geweld en er geen andere hulpverleningsinstantie ingeschakeld is.

Het Bemoeizorgteam bestaat uit een psychiater en vijf (sociaal-psychiatrisch) verpleegkundigen die allemaal ervaring hebben met verslavingsproblematiek en psychiatrische aandoeningen. Bart Giebels, Erna Poulussen en Yvonne Rinders (0492-848005) zitten in het team voor GGZ Oost-Brabant en Herm Kijes en Jolmer Visser (0492-588008) voor Novadic-Kentron. Monique Konings is de psychiater die verbonden is aan het Helmondse team.

Je een dagje overal mee bemoeien

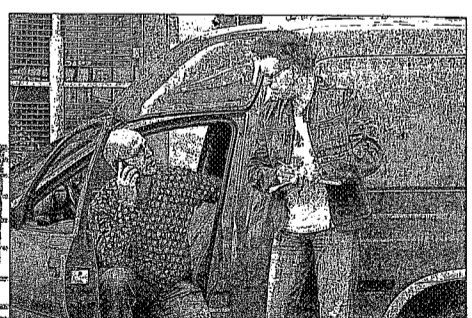
Door MARIEKE VAN ROESSEL

Het is een vorm van hulp die niet zo bekend is: bemoeizorg. Het woord zegt eigenlijk wat het is: je bemoeien met mensen die zorg nodig hebben. Maar dan wel mensen die daar niet om vragen, die denken dat ze het zelf best redden. Die dus aangemeld moeten worden door anderen. Dat kan de buurt of de woningbouwvereniging zijn als er bijvoorbeeld woonoverlast is. Maar ook familieleden, vrienden of collega's die het idee hebben dat iemand ernstig aan het afglijden is.

En dus liggen overal eieren. Bij wijze van spreken dan. Want iemand helpen die niet geholpen wil worden, begin er maar eens aan. En probeer instanties maar eens te overtuigen van het feit dat de overlast van die bewoner na al die tijd nu wéérlijk af zal nemen, dat afspraken nu écht nagekomen zullen worden of rekeningen natuurlijk betaald. Want de bemoeizorgers komen vaak pas in beeld als het al behoorlijk uit de hand is gelopen. Ze moeten dus diplomatiek zijn en veel heel veel geduld hebben. Om niet eens altijd het gewenste resultaat te boeken.

Toch zet het Bemoeizorgteam Helmond zich elke dag weer in voor het welzijn van de 220 cliënten. Deze maand al tien jaar. De medewerkers laveren voortdurend tussen gevoelige situaties door of hakken juist met de botte bijl. regelen, praten, overreden, schakelen andere hulpverleners in als dat nodig is en zorgen er soms, in crisissituaties, voor dat iemand gedwongen opgenomen wordt. Elk 'geval' is weer improviseren.

Het is prachtig werk, vinden bemoeizorgers Bart Giebels en Herm Kijes. „Het geeft veel voldoening van cliënten contact te verbetere...“

Zalm als opening

Bemoeizorgster Bart Giebels bemoeide zich een tijd met een negentigjarige psychotische dame uit Asten.

„Deze vrouw was al heel lang getoelooerd en leefde in een vervuilde huis, deed geen boodschappen meer omdat ze haar huis niet goed uitdurfde vanwege waanbeelden; onbekende zonden haar voortdurend overnemen als ze wegging, dacht ze.“

Qua voedsel was ze daardoor afhankelijk van een paar familieleden in het westen van het land die haar af en toe een pakketje toeschoven.

Tijdens mijn eerste bezoeken was ik op zoek naar een manier om contact met haar te maken. Ik vroeg haar wat ze nog at en of ze ook een liefelingsmaaltijd had. Ze bleek zalm toch wel een beetje te missen. Uiteindelijk ben ik dat voor haar gaan halen en nog wat meer boodschappen voor haar gaan doen. Heel langzaam is zo een band tussen ons gegroeid. Eerst mocht ik alleen aan de deur staan, daarna mocht ik al in het halletje komen en op het laatste moment ze me zelfs in de woonkamer.

Uiteindelijk heb ik niet veel meer kunnen bereiken dan dat ik iedere week voor haar boodschappen zorgde. Meer zat er niet in en daar moest ik genoegen mee nemen. Soms is dat zo. Maar als je bedenkt hoe moeilijk het was om binnen te komen, dan was het nog best wat. Het is elke keer een uitdaging erachter te komen waar de opening is en contact zit.“

REGIONALE SPORT WERELDWIJD BEKEKEN

RINDHOVENS DAGBLAD